

Kohtuasi C-502/22**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

22. juuli 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

22. juuli 2022

Kaebaja:

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

Vastustaja:

Ministère de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire
(Põllumajandus- ja toidualase suveräänsuse ministeerium)

CONSEIL D'ÉTAT (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

lahendab kohtuvaidlust

[...]

**ASSOCIATION
INTERPROFESSIONNELLE DES
FRUITS ET LEGUMES FRAIS**

[...]

Menetluse kirjeldus:

Kaebusega ja repliigiga, mis saabusid Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kohtuvaidluste kantseleisse 5. märtsil 2021 ja 8. juulil 2022, palub association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (värskete puu- ja köögiviljade tootmisharudevaheline ühendus) (Interfel) Conseil d'État'l:

1) tühistada pädevuse ületamise tõttu otsus, millega põllumajandus- ja toiduminister keeldus laiendamast majandusaastaid 2021-2023 käsitlevat, Interfeli raames sõlmitud tootmisharudevahelist kokkulepet „Pikk kurk ehk hollandi kurk“, ja tema otsus, millega jäeti vaikimisi rahuldamata selle otsuse peale esitatud vaie;

2) kohustada põllumajandus- ja toiduministrit halduskohtuseadustiku (code de justice administrative) artiklite L. 911-1 ja L 911-2 alusel vaatama kahe kuu jooksul alates kohtuotsusest teatamisest uuesti läbi tema taotlus laiendada tootmisharudevahelist kokkulepet „Pikk kurk ehk Hollandi kurk“ majandusaastate 2021-2023 osas;

[...]

Ta väidab, et:

- 7. septembri 2020. aasta otsus on ebapiisavalt põhjendatud, rikkudes nõnda maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-4 viimast lõiku;
- 7. septembri 2020. aasta otsuse tegi ametiasutus, kellel puudus selleks pädevus;
- laiendamisest keeldumisega on rikutud õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid;
- laiendamisest keeldumisega on toimunud võimu kuritarvitamine, kuna ametiasutus teostas otstarbekuse, mitte õiguspärasuse kontrolli;
- laiendamisest keeldumisega on tehtud ilmselge kaalutusviga, kuna kaebaja oli tõendanud suurusnõudeid puudutavate meetmete kvalitatiivset mõju;
- laiendamisest keeldumise põhjenduses, mille kohaselt on jäetud teatamata 9. septembri 2015. aasta määruse nr 2015/1535 artikli 210 alusel, on rikutud õigusnormi ja tehtud faktiviga.

Põllumajandus- ja toiduminister palub 22. aprillil 2022 registreeritud kostja vastuses jätta kaebus rahuldamata. Ta väidab, et kaebaja esitatud väited ei ole põhjendatud.

[...]

Arvesse on võetud järgmisi õigusnorme:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv nr 2015/1535;

- komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011;
- komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 2019/428;

[...]

Arvesse on võetud järgmist:

- 1 Toimiku dokumentidest nähtub, et maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-1 alusel tunnustatud tootmisharudevaheline ühendus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel) sõlmis 10. juunil 2020 majandusaastaid 2021-2023 käsitleva tootmisharudevahelise kokkuleppe „Pikk kurk ehk hollandi kurk“. Ühendus Interfel taotles põllumajandus- ja toiduministrilt selle kokkuleppe laiendamist. 7. septembri 2020. aasta otsusega keeldus põllumajandus- ja toiduminister selle kokkuleppe laiendamisest. Ühendus Interfel palub tühistada pädevuse ületamise tõttu see otsus ning vaikimisi tehtud otsus, millega minister jättis rahuldamata vaide, mille see ühendus oli laiendamisest keeldumise peale esitanud.
- 2 Ühelt poolt on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, artiklis 164 sätestatud: „1. Kui liikmesriigi teatavas majanduspiirkonnas või teatavates majanduspiirkondades tegutsevat tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu või tunnustatud tootmisharudevahelist organisatsiooni käsitatakse teatava toote tootmise, müügi või töötlemise osas representatiivsena, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse organisatsiooni taotluse põhjal muuta mõned selle organisatsiooni kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevused piiratud ajaks siduvaks teistele asjaomases piirkonnas või asjaomastes piirkondades üksi või rühmadena tegutsevatele ettevõtjatele, kes sellesse organisatsiooni või liitu ei kuulu./ (...) 4. Eeskirjadega, mille laiendamist teistele ettevõtjatele võib lõike 1 kohaselt taotleda, täidetakse ühte järgmistest eesmärkidest: / (...) b) liidu või siseriiklikest eeskirjadest karmimad tootmiseeskirjad; / (...) d) turustamine; (...) k) pakendamise ja esitusviisi minimaalsete kvaliteediomaduste ja miinimumnormide määratlemine; (...) / Kõnealuste eeskirjadega ei tekitata mingit kahju asjaomase liikmesriigi või liidu teistele ettevõtjatele, neil ei ole ühtegi artikli 210 lõikes 4 loetletud mõju ning need ei ole muul moel vastuolus kehtiva liidu õigusega või kehtivate siseriiklike eeskirjadega. (...)“
- 3 Teiselt poolt on 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 75 sätestatud: „1. Turustamisstandardeid võib kohaldada ühe või mitme allpool loetletud sektori ja toote suhtes: / (...) b) puu- ja köögivili; (...). / 3. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 26 kohaldamist, võivad lõikes 1 osutatud turustamisstandardid hõlmata ühte või

mitut järgmistest nõuetest, mis määratakse kindlaks sektori- või tootepõhiselt ning põhinevad iga sektori eripäral, vajadusel reguleerida turuleviimist ning käesoleva artikli lõikes 5 määratletud tingimustel: /(...) b) klassifitseerimiskriteeriumid, nagu klassidesse liigitamine, kaal, suurus, vanus, kategooria; (...).“ Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, mida on muudetud komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrusega (EL) nr 2019/428, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 teatavate turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et „[...] [p]uu- ja köögiviljad, mis ei ole hõlmatud konkreetse turustamisstandardiga, vastavad üldisele turustamisstandardile. Kui toodete valdaja suudab tõendada, et tooted vastavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud kõigile kohaldatavatele standarditele, loetakse asjaomaseid tooteid üldisele turustamisstandardile vastavaks.“ Kurke ei ole nimetatud selle rakendusmääruse artikli 3 lõikes 2, kus on esitatud nende puu- ja köögiviljade loetelu, mille suhtes on sätestatud konkreetne turustamisstandard. Kurkide turustamise ja turukvaliteedi kontrolli ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni standard FFV-15 näeb ette, et kurkide suurus määratakse kindlaks kaalu või läbimõõdu ja pikkuse suhte teel.

- 4 Toimiku materjalidest nähtub, et majandusaastaid 2021-2023 käsitlev ühenduse Interfel sõlmitud tootmisharudevaheline kokkulepe „pika kurgi ehk hollandi kurgi“ turustamiseeskirjade kohta näeb ette, et Prantsusmaa emamaal toodetud ning ekstraklassi või I klassi all müüdavate kurkide suurus määratakse kindlaks ainuüksi kaalu alusel, välistades mis tahes suuruskaala, mille puhul kasutatakse läbimõõtu ja pikkust; nende miinimumkaal on 250 grammi ning ekstraklassi või I klassi kurgid peavad olema ühtlase suurusega, samas pakendis peavad olema üksnes tooted, mis vastavad samale kindlaksmääratud suuruskaala klassile. Need tingimused on rangemad kui rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 ette nähtud eeskirjad, kuna selles sätestatud puu- ja köögiviljade üldine turustamisstandard ei kehtesta ühtegi eeskirja toodete suuruse kohta ning seda ei täienda kurke puudutavas osas ükski konkreetne turustamisstandard, ja need on rangemad kui ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni standardiga FFV-15 ette nähtud eeskirjad.
- 5 Ühendus Interfel põhjendas kokkuleppe laiendamise taotluses neid lisanõudeid sooviga tagada tarbijatele müüdavate kurkide kvaliteet. Punktis 2 viidatud 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 164 lõike 4 sätetes on aga sõnaselgelt lubatud laiendada liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest karmimaid eeskirju kehtestavaid kokkuleppeid üksnes punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ valdkonnas.
- 6 Vastus väitele, et minister ei saanud õiguspäraselt keelduda vaidlusaluse kokkuleppe laiendamisest, kuna ühendus oli tõendanud neid suurusnõudeid puudutavate meetmete, mille laiendamist taotleti, kasulikku mõju kvaliteedile, sõltub vastusest järgmistele küsimustele:

- 1) kas määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist;
- 2) kas juhul, kui puuduvad liidu erieeskirjad teatud puu- või köögivilja klassi kohta, tuleb määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kehtestatud standarditest rangemaid eeskirju?
- 7 Punktis 6 esitatud küsimused on kõnesoleva kohtuasja lahendamiseks otsustavad ja tekitavad tõsiseid tõlgendusraskusi, kui puudub Euroopa Liidu Kohtu praktika, mis selgitaks asjaomaste õigusnormide eset ja ulatust. Sellest tulenevalt tuleb need esitada vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267 Euroopa Kohtule ning peatada puu- ja köögiviljade tootmisharudevahelise ühenduse kaebuse menetlus seniks, kuni Euroopa Kohus on teinud otsuse.

OTSUS:

Artikkel 1: Peatada kohtumenetlus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais esitatud kaebuse üle seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmiste küsimuste kohta:

1) kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides teistes punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist;

2) kas juhul, kui puuduvad liidu erieeskirjad teatud puu- või köögivilja klassi kohta, tuleb määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette rangemaid eeskirju kui kohaldatavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kehtestatud standardid, millele Euroopa õigusnormides on viidatud?

[...]